

Шевченко Євгенія
студентка

Савенко Юлія
студентка

Шевченко Наталія
к.і.н., старший викладач

ВП НУБіП України «Ніжинський агротехнічний інститут»
м. Ніжин

ЗРОСТАННЯ РОЛІ ОСВІТИ: НАЦІОНАЛЬНІ Й ОСОБИСТІСНІ АСПЕКТИ

Найважливішим компонентом духовного життя виступає система освіти, яка пов'язана з реалізацією процесу поширення знань. Вона охоплює діяльність реально сформованих суспільних інститутів, які здійснюють підготовку молоді до життя на основі отриманих знань у дошкільних дитячих установах, у середніх спеціальних, професійно-технічних і вищих навчальних закладах. Значення освіти в житті людини зростає, тому вона не може обмежуватися лише періодом навчання. Нагальна потреба в постійному підвищенні рівня знань привела до появи такого феномену в суспільному житті, як безперервна освіта. Цей процес супроводжується пошуком нових форм і методів навчання, що сприяють правильному формуванню наукового світогляду, більш глибокому розумінню економічних і соціальних змін, що відбуваються.

Освіта – це один з найдавніших соціальних інститутів, що викликаний потребами суспільства відтворювати і передавати знання, уміння, навички, готувати нові покоління для життя, готувати суб'єктів соціальної дії для вирішення економічних, соціальних, культурних проблем, що стоять перед людством [5, с.39]. У нинішньому світі освіта – складне і багатоманітне суспільне явище, сфера передачі, засвоєння й перетворення знань і соціального досвіду. Освітою є також певна система навчальних і виховних закладів, що здійснюють різноманітні форми залучення їх досвідів для засвоєння багатств культури. Освіта інтегрує різні види навчальної і виховної діяльності, їх зміст у єдину соціальну систему, орієнтує їх на соціальне замовлення та на соціальні потреби людства. Серед соціальних інститутів суспільства сучасної цивілізації освіта займає одну з провідних позицій. Адже благо людини, становище культури та духовності в суспільстві, темпи економічного, науково-технічного, політичного й соціального прогресу залежать від якості й рівня освіти. Навчання, уміння, вивчення, та інші поняття, терміни використовуються для забезпечення навчального процесу.

Розвиток кожної країни в сучасному світі в тій чи іншій мірі обумовлюється загальносвітовими тенденціями. Наша країна знаходиться на етапі розвитку, який передбачає багатогранні перетворення в усіх сферах життя. Нові знання, новітні тенденції, інновації активно впроваджуються в динамічну систему освіти. Нашій країні потрібен економічний прорив, а виходячи з сучасного розуміння людського капіталу, важливим аспектом його формування є освіта [3, с.23].

Напрям 3

«Досвід застосування та перспективи впровадження інновацій у вищій школі»

Задля визнання українських дипломів за кордоном, підвищення ефективності та якості освіти й відповідно конкурентоздатності українських ВНЗ та їхніх випускників на європейському й світовому ринку праці Україна вступила до Болонського процесу. Відповідна освітня політика має сприяти: створенню системи освіти, яка охоплює усі сфери життя; випереджальній ролі освіти; виробленню нових знань; зближенню освіти та економіки; зростанню ролі освіти в розвитку особистості; утвердженню усвідомлення рівної корисності інвестицій як в економіку, так і в освіту; подоланню проблем, які гальмують європейську мобільність.

Болонська декларація значно прискорила процес реформування вищої освіти в європейських країнах. Насамперед, вона виявилася в перебудові національних систем вищої освіти, зміні програм та інституціональних перетвореннях. Болонський процес передбачає: кредитну систему, яка становить єдиний облік процесу навчання у всіх державах (які курси і в якому обсязі прослухав студент); незалежний контроль якості освіти, в основу якого покладено не кількість годин, витрачених на навчання, а рівень знань та вмінь; вищу освіту двох рівнів, де перший орієнтований на одержання ступеня бакалавра, другий – магістра; мобільність студентів та викладачів, яка передбачає, що для збагачення досвідом викладачі можуть певний період працювати, а студенти – навчатися в університетах різних європейських країн; застосовуваність знань випускників університетів у Європі, яка означає, що спеціальності, за якими готуються кадри, будуть потрібні там, а підготовлені фахівці – працевлаштовані; привабливість європейської освіти [2, с.25].

XXI століття ЮНЕСКО проголосила «епоєю освіти». Головною тенденцією має стати поступове формування суспільства знання, що дає можливість вийти за рамки поняття навчання, сконцентрованого у визначеному періоді часу, а саме в молодіжному віці, і визначеному просторі, а саме школі, під керівництвом одного чи кількох вчителів. Гібридизація видів доступу до знань і диверсифікованість провідників освіти є необхідними для створення такої форми освіти і такого суспільства, які не відстають один від одного. Величезне значення в цьому плані має інформатизація освіти, що відкриває можливості широкого впровадження методів дистанційного навчання і самоосвіти. Вона ґрунтується на використанні новітніх інформаційних і телекомунікаційних технологій та засобів віддаленого доступу до розподілених баз даних і знань енциклопедичної, природничо-наукової, гуманітарної й навчально-методичної інформації. Використання принципу мережі означає, що знання не будуть більше зосереджуватися у віддалених і привілейованих навчальному закладах, що найчастіше не доступні для багатьох. Дистанційне навчання може стати основою освіти без кордонів, освіти демократичної й адаптованої до потреб кожного [4, с.97].

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

Сучасна освіта повинна спиратися на чотири принципи: вчитися бути, вчитися знати, вчитися робити й вчитися жити разом. Освіта в ідеалі повинна оптимально розкривати потенціал кожної людини, надавши їй можливість реалізувати найсильніші сторони своєї особистості.

Якщо раніше система освіти була направлена на передачу знань і умінь учням, то тепер вона повинна ще й готувати учнів до майбутнього. Потрібно навчити їх адаптуватися до якісно інших умов господарювання і життєдіяльності, вбудовуватися в мінливе економічне, соціальне, культурне середовище. Люди повинні інакше себе поводити, по інакшому ставитись до життя, ніж поводитись люди в індустріальну епоху. Одним із важливих факторів впливу є глобалізація. За сучасних умов гарну, успішну кар'єру може забезпечити та система освіти, що враховує процеси глобалізації.

Досить багато країн нині серйозно займаються проблемами системи освіти, вживають заходів з її реформування і модернізації. Кожна країна шукає свої підходи.

Таким чином, слід сказати, що загальноцивілізаційні зміни у світі вимагають модернізації у сфері освіти кожної країни. Перехід від індустріального виробництва до науково-інформаційних технологій є головною передумовою успіху тієї чи іншої країни, необхідною умовою її конкурентоспроможності у світі. Нарощування інтелектуального потенціалу залежить від стану освіти, саме вона визначає позиції країни в сучасному світі.

Список використаних джерел

1. Жильцов О. Сучасні підходи до проектування навчального процесу в умовах євроінтеграції / О.Жильцов // Вища школа. – 2009. – № 11. – С.40-49.
2. Каленюк І., Корсак К. Рух Європи до суспільства знань, Болонський процес і Україна / І. Каленюк, К. Корсак // Вища освіта України. – 2004. – С. 22-28.
3. Людський капітал України як фактор економічного зростання // Україна: аспекти праці. – 2003. – №6. – С. 20-25.
4. Орлова Т.В. Історія сучасного світу (XV –XXI ст.) / Т.В.Орлова : Навч. посіб. – К. : Вікар, 2008. – 522 с.
5. Тимошенко О. Освіта України в контексті розвитку світових освітніх тенденцій / О.Тимошенко // Вища освіта України. – 2009. – № 3. – С.90-97.